

ฉบับที่ 20,555 วันอาทิตย์ที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2549 หน้า 19

สถาบันการจัดการ บรรจุภัณฑ์เพื่อสวล. ลดขยะบรรจุภัณฑ์ลดต้นทุน

จากข้อมูลของศูนย์บริการทางวิชาการ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี 2547 ระบุตัวเลขของขยะบรรจุภัณฑ์ในประเทศไทยมี 13.7 ล้านตันต่อปี ขณะที่กรมควบคุมมลพิษ (คพ.) มีรายงานเมื่อปี 2544 ว่ารัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรับภาระในการฝังกลบขยะชุมชนเฉพาะที่เป็นพลาสติก กระดาษ แก้ว เหล็ก และอะลูมิเนียม ใช้เงินประมาณ 8,000-10,000 ล้านบาทต่อปี ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะส่วนนี้ กรมควบคุมมลพิษได้ออกกฎหมายเก็บภาษีบรรจุภัณฑ์จากผู้ประกอบการ

สาระสำคัญของกฎหมายฉบับนี้ กำหนดให้เก็บภาษีบรรจุภัณฑ์ ในอัตราต่าง ๆ กันแม้แต่วัสดุชนิดเดียวกันก็เก็บต่างกัน แต่บรรจุสารอันตรายจะเก็บในอัตราสูงสุด ภาษีจากการจัดเก็บครั้งนี้จะนำเข้ากองทุนโดยมีการบริหารจัดการโดยผู้แทนจากส่วนราชการ กองทุนดังกล่าวจะเพิ่มขึ้นปีละอย่างน้อย 8,800 ล้านบาท เงินที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยและพัฒนาวัสดุใหม่ที่ใช้ทำบรรจุภัณฑ์ และดำเนินการในสำนักงานบริหารจัดการขยะที่จะตั้งขึ้นใหม่

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากรูปแบบการจัดเก็บภาษีสวรพลาสมิตบรรจุภัณฑ์ดังกล่าว เนื่องจากภาษีนี้เป็นการเพิ่มต้นทุนให้กับผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประชาชนในที่สุด อีกทั้งการบริหารกองทุน มีแต่ตัวแทนภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ มีตัวแทนฝ่ายเอกชน

จำนวนน้อย และเห็นว่าเงินภาษีที่เก็บเข้าคลังหลวงไปแล้ว

เมื่อนำเงินออก มาบริหารน้อยกว่าจำนวนเงินภาษีที่เก็บเข้ามา

[ต่อหน้าหลัง]

จากการใช้กฎหมายดังกล่าวผู้ประกอบการมีความกังวล แต่ในระยะแรกยังไม่มีความออกที่จะเสนอต่อภาครัฐ ระหว่างที่ผู้ประกอบการใช้กฎหมายนี้ได้พยายามหาทางออกเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมทั้งสามฝ่ายคือ ตัวผู้ประกอบการเอง ภาครัฐ และประชาชน จึงพยายามแก้ปัญหามาตั้งแต่ปี 2544 โดยสถาบันสิ่งแวดล้อมอุตสาหกรรม (สอ.) ตั้ง คณะทำงานเฉพาะกิจภาวชิรบรรจุภัณฑ์ขึ้น เพื่อคัดค้านแนวคิด ศพ. ที่จะเก็บภาษีรพลาชนิดบรรจุภัณฑ์

ล่าสุดได้ก่อตั้ง สถาบันการจัดการบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยกลุ่มอุตสาหกรรมสำคัญ ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมพลาสติก เยื่อและกระดาษ แก้วและกระจก เหล็ก และอะลูมิเนียม กับสมาชิกที่ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการให้ปริมาณบรรจุภัณฑ์ใช้แล้วในกองขยะทั่วประเทศลดลงด้วยวิธีที่ปลอดภัยและเหมาะสม เป็นหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร มีเงินทุนสนับสนุน 5 ปีแรก บิลละ 50 ล้าน บาทจากผู้ประกอบการ โดยใช้งบประมาณจากผู้ประกอบการซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่ม และสมาชิกที่ผลิตสินค้าที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโดยอิสระภายใต้การบริหารของ คณะกรรมการสถาบันฯ จำนวน 41 คน อาทิ ผู้แทนจากกระทรวงการคลัง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข

สถาบันดังกล่าวจะนำต้นแบบของ CEMPRE ประเทศบราซิล ที่ทำมาประมาณ 13 ปี มาปรับใช้กับประเทศไทย ลักษณะการทำงาน

ในระยะแรกเริ่มในเมืองเขาป่าสุวรรณรงค์ให้ประชาชนแยกทิ้งขยะพร้อมกับอบรมชาวบ้านที่เก็บขยะให้รู้จักรวมตัวเป็นสหกรณ์ ใช้เครื่องมือป้องกันอันตรายจากขยะ ใช้เครื่องอัดขยะบรรจุภัณฑ์ให้เนื้อที่เล็กลงผูกมัดให้เก็บได้สะดวก CEMPRE จะช่วยหาซื้อที่เป็นโรงงานรีไซเคิลมารองรับ

ขณะเดียวกันจะจ้างนักวิชาการศึกษาหาแนวทางนำขยะรีไซเคิลไปผลิตสินค้าที่ใช้ได้ดีและหาวัสดุใหม่ ๆ ที่จะทดแทนวัสดุเดิมโดยมีน้ำหนักน้อยกว่า ไซเคิลได้ง่ายกว่า ต่อมาจะประสานงานกับสหกรณ์กับโรงงานรีไซเคิลเพื่อการซื้อขาย

ทั้งนี้จากการดำเนินการมาแล้ว 13 ปีของประเทศไทยประสบความสำเร็จอย่างดีในการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ สามารถสร้างงานให้ประชากรได้กว่า 500,000 คน มีสหกรณ์ดำเนินการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างบูรณาการเกือบ 300 ชุมชน

ประพัฒน์ โพธิ์วิรุณคุณ ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย กล่าวว่าจะจัดทำโครงการนำร่องการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างครบวงจร จะเริ่มที่เขตบางขุนเทียน จังหวัดธนบุรี และชุมชนธรรมศาสตร์ รังสิตก่อน ซึ่งจะเป็นการสร้างงานให้ชุมชนในท้องถิ่นด้วย และเขียนแบบอย่างขยายสู่พื้นที่ที่มีประชากรหนาแน่น และมีปัญหาการจัดการขยะบรรจุภัณฑ์อย่างมาก เช่น ปทุมธานี, เชียงใหม่, ชลบุรี, พิษณุ, ชอนแก่น, นครราชสีมา, สงขลา, ทาดใหญ่และภูเก็ต

"เราตั้งเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการดำเนินการไว้ทั้งหมด 4 เป้าหมาย โดยเป้าหมายแรกคือภายใน 5 ปี จะต้องสามารถลดปริมาณขยะบรรจุภัณฑ์ในประเทศได้ 12 เปอร์เซ็นต์ เพื่อลดค่าใช้จ่ายการจัดการขยะของภาครัฐประมาณ 2 หมื่นล้านบาท ให้เป็นหน่วยงานที่สามารถให้ข้อมูลและแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อภาครัฐ เพื่อกำหนดแผนยุทธศาสตร์การจัดการขยะมูลฝอยแห่งชาติและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับขยะบรรจุภัณฑ์"

เป้าหมายสำคัญจะสร้างระบบฐานข้อมูลขยะบรรจุภัณฑ์และการรีไซเคิลภายใน 1 ปี เผยแพร่ข้อมูลให้แก่ผู้เกี่ยวข้องผ่านสื่อและช่องทางต่าง ๆ สนับสนุนผู้ผลิตให้ใช้ Clean Technology ในการบรรจุภัณฑ์ สนับสนุนการใช้บรรจุภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ

